

Om olyckan är framme

Så här agerar du vid allvarliga tillbud
med gas, rök eller kemikalier

Skellefteå kommun
Räddningstjänsten

Varför får jag denna broschyr?

I Skellefteå finns flera företag som hanterar farliga ämnen dagligen. Om en olycka skulle inträffa kan dessa ämnen vara skadliga för dig och miljön. I denna broschyr får du kunskap och viktig information om hur du ska agera vid en allvarlig olycka. Läs därför innehållet noga och spara broschyren på en lättåtkomlig plats.

Vissa verksamheter som hanterar farliga ämnen i större utsträckning, som till exempel gas och kemikalier, omfattas av en särskild lagstiftning. Den utgörs av EU-direktivet Seveso-II som har införlivats i lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SFS 1999:381). Konkret innebär det bland annat att verksamheterna har lämnat in en säkerhetsrapport till berörda myndigheter, där säkerhetsarbetet beskrivs närmare.

Lagstiftningen ställer även krav på kommunen där verksamheterna finns. Minst vart femte år ska allmänheten som riskerar att påverkas vid en eventuell olycka informeras om hur man ska agera samt vilka åtgärder man själv kan vidta.

Broschyren ska alltså ge dig den kunskap och information som beskrivs ovan. Utgivare är Skellefteå kommun i samarbete med de olika verksamheterna.

Arbete med säkerhet

Hantering och produktion med farliga ämnen kräver ett ständigt arbete med säkerhet. Varje företag har noggranna säkerhetsinstruktioner och inarbetade rutiner som är baserade på riskanalyser. De bedömer hur troligt det är att en olycka ska inträffa, hur omfattande den kan bli och vilka konsekvenser den kan få. Planer och rutiner finns också för om en olycka skulle hända och vilka åtgärder som då ska vidtas.

De flesta olyckor som analyserats begränsar sig till skador inne på verksamhetsområdet och påverkar därför inte allmänheten. Olyckor i kemikalieindustrier kan däremot komma att påverka näromgivningen och då är det viktigt att veta hur man skyddar sig.

Utbildning är en viktig del i arbetet med säkerhet. Regelbundet hålls större övningar där medarbetare från företag och räddningstjänst medverkar. Här testas de planer som ska finnas hos både verksamheten och kommunen för att hantera en olycka. Varje övning utvärderas för att se vad som eventuellt kan förbättras och utvecklas.

Förebyggande säkerhetsarbete görs systematiskt genom besiktningar och underhåll av exempelvis tankar och rörledningar samt hantering av farliga ämnen. Säkerhetsarbetet omfattar även transport till och från de olika verksamheterna liksom lossning, lastning och lagring.

Allt för det ska vara så tryggt som möjligt.

BOLIDEN ³

Boliden Mineral AB
Anriktningsverk

SKELLEFTEÅ

YTTRE URSVIKEN

SKELLEFTEHAMN

ÖRVIKEN

Air Liquide
Gas AB

Wibax AB
Almer Oil & chemical
Storage AB

¹
²
⁴
Boliden Mineral AB
Rönnskär

**Verksamheter i ditt område som
omfattas av lagstiftningen**

1 AIR LIQUIDE

Air Liquide Gas AB, Skelleftehamn är ett syrgasverk beläget inne på Boliden Rönnskärs område. I processen skiljs syre från den omgivande luften. För att minska lagringsbehovet kondenseras syrgasen till flytande form. På verket i Skelleftehamn arbetar 1–4 personer dagtid och under övrig tid styrs verket från Surahammar.

Risker och möjliga olyckor

Vid en brand på anläggningen skulle brandrök kunna sprida sig till samhället. Den syrgas som finns på anläggningen kan vid en sådan händelse göra att branden blir mycket häftig på grund av syrets brandunderstödjande egenskaper. Ett läckage av flytande syre kommer att påverka Boliden Rönnskär, men inte sprida sig till samhället.

Farliga ämnen

Det farliga ämnet inom verksamheten är syre som koncentrerats från luften och kondenserats till flytande form. Den farliga egenskapen hos syrgas är att den kan bidra till ett mycket snabbt brandförlopp.

*Air Liquide Gas AB
P70
932 81 Skelleftehamn
Telefon 0910-77 39 77*

2 WIBAX OCH ALMER OIL & CHEMICAL STORAGE

I oljehamnen i Skelleftehamn finns Almer Oil & Chemical Storage AB och Wibax AB. Verksamheterna hanterar stora mängder brandfarlig vätska och kan lasta och lossa mellan både fartyg och tankbil.

Risker och möjliga olyckor

De största konsekvenserna kan uppkomma om vätskan i någon av cisternerna fattar eld och att brandrök sprider sig till samhället. Ett läckage som inte fattar eld skulle också kunna sprida sig till havet och få negativa konsekvenser på miljön.

Farliga ämnen

Brand- och miljöfarliga vätskor
Frätande vätskor
Farligt avfall

*Wibax AB
Batterigatan 12
941 47 Piteå
Telefon 0911-250 200*

*Almer Oil & Chemical storage AB
Cisternvägen
805 95 Gävle
Telefon 026-66 56 50*

BOLIDEN RÖNSSKÄR

AIR LIQUIDE

WIBAX, ALMER OIL & CHEMICAL STORAGE AB

BOLIDEN ANRIKTNINGSVERK

3 BOLIDEN ANRIKNINGSVERK

I Bolidens anrikningsverk anrikas malm från gruvorna till ett flertal olika metaller. Anrikningen sker i flera processer och under dessa hanteras farliga ämnen.

Risker och möjliga olyckor

En olycka med utsläpp av ett farligt ämne i form av gas skulle kunna sprida sig till samhället. Vid en brand i verksamheten skulle även brandröken kunna sprida sig till samhället.

Farliga ämnen

Svaveldioxid, en giftig gas

Natriumdikromat och väteperoxid vilka båda kan bidra till ett mycket snabbt brandförlopp.

*Boliden Mineral AB
Nya Bjurliden
936 32 Boliden
Telefon 0910-77 40 00*

4 BOLIDEN RÖNNSKÄR

Vid smältverket utvinns metaller och kemikalier ur råvaror från gruvor och återvinningsmaterial. Under framställningen bildas svaveldioxid som lagras på industriområdet och levereras till kunder med bil och järnväg. Ammoniak, som används i kopparproduktionen, transporteras med järnväg och lagras på industriområdet.

Risker och möjliga olyckor

En olycka med utsläpp av ett farligt ämne i form av gas skulle kunna sprida sig till samhället. Vid en brand i verksamheten skulle även brandröken kunna sprida sig till samhället.

Farliga ämnen

Svaveldioxid, ammoniak och klor, som är giftiga gaser

Gasol som är en brandfarlig gas

Svavelväte som är en brandfarlig och giftig gas

Metallhaltiga ämnen med miljöfarliga egenskaper

*Boliden Mineral AB
932 81 Skelleftehamn
Telefon 0910-77 30 00*

Så varnas du vid en allvarlig olycka

Viktigt meddelande till allmänheten, VMA

Om en allvarlig olycka med farliga ämnen inträffar kan du få veta det på flera olika sätt. Ett sätt är via utomhusvarningssystemet "Hesa Fredrik" vilket finns i Skelleftehamn, Örviken, Yttre Ursviken, Skellefteå centralort, Boliden. Ett annat sätt är informations- eller varningsmeddelande som sänds ut via tv eller i radio.

Utomhusvarningssystemet

Utomhussignalen består av 7 sekunder långa signaler med 14 sekunders paus emellan. Signalen upprepas under minst två minuter.

När faran är över ljuder en 30 sekunder lång signal.

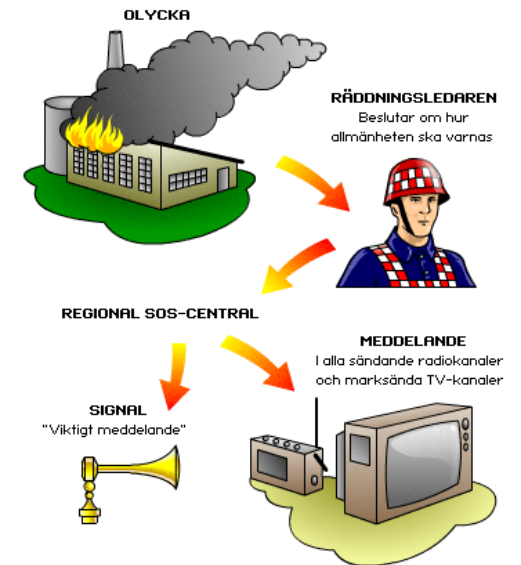
Signalen provas varje kvartal. Det sker kl 15.00 första helgfria måndagen i mars, juni, september och december.

Utveckling av VMA

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, är den myndighet som ansvarar för varningssystemet VMA och utvecklingen av det. Det pågår löpande arbete med att hitta nya metoder och tekniker som kan komplettera dagens VMA-system.

MSB har bland annat föreslagit en utveckling av VMA där det blir möjligt att skicka meddelandet i form av SMS eller uppringning till personer som befinner sig inom ett geografiskt område.

SÅ HÄR GÅR DET TILL

Utomhusvarningssystemet

Gör så här när larmet går eller om du hamnar i rök eller gasmoln

- Om du är ute, gå inomhus.
- Stäng fönster, dörrar och ventilation.
- Lyssna på Sveriges Radio P4 eller se på text-tv eller tv för "Viktigt meddelande till allmänheten".
- Om gasen blir besvärande gör ett provisoriskt andningsfilter av till exempel en handduk. Dränk in tyget med vatten och andas genom det. Vattnet binder gasen till viss del.
- Avvakta instruktioner via radio eller tv.

Rök och gas kan ha starkt stickande lukt som kan ge sveda i ögon och näsa samt ge irritation i halsen och hosta.

Tänk på vindriktningen och rör dig bort från olyckan genom att gå vinkelrätt mot vinden.

Information vid en olycka

113 13 är Sveriges nationella nummer för information vid allvarliga olyckor och kriser. Hit kan allmänheten ringa och få information. Numret stödjer även ansvariga aktörer som kommuner, landsting och andra myndigheter.

Vid samhällsstörningar, exempelvis större olyckor, öppnar Skellefteå kommun en informationskanal som du når genom att ringa Skellefteå kommuns kundtjänst 0910-73 50 00.

Information om händelsen kommer även att publiceras på Skellefteå kommuns hemsida www.skelleftea.se.

Om det är information som måste hanteras akut ska även fortsättningsvis nödnumret 112 användas.

INFORMATION VID OLYCKOR OCH KRISER

Mer och aktuell information hittar du på Skellefteå kommuns hemsida www.skelleftea.se/seveso eller genom Skellefteå kommun, telefon 0910-73 50 00.

Skellefteå kommun
Räddningstjänsten